

> + ' ¶ 'a

¼ & Ë µN ô ' M ê³Ë 'a- ç \$

u ¼ \$ Ë √ô Ë¼ Ëµô

شامى بە ھەمو بى دە سەلاتى و دەس تەنگىيەو، زۆر بەر چاوتىرەو قەت نانى ناپياوى تام نەكردو و دەستى خوازە لۆكى بۆ ھىچ دانەكيشاوە. ئىستاش مائۆكەيەكى ھەيە، كە دو سى وەتاغى بە كرى داو و بەو دەژىت.

لە وەى كە عمرى دەلى، پىرتىر ديارەو بە داخەو نەخوشىش زۆرى بۆ ھىناوە. خەلكىش قەدرى نازانن و كەمتر ھەوالى دەپرسن. تەنەت جارىك ناپياوىك شىعەرەكانى لى ساندو و كوتويە بۆتى چاپ ئەكەم، كە چى بردويە دزويە و بە ناوى خۆى لە چاپى داو.

خۆى دەلى: لە سەرىنەى ھەمو ئەوانە، شىعەرى زۆرم كوتو، كە كەسى وا نەبوە پى بلىم ميان نوسىتەو و خۆشم لە بىرم نەمان و ھەروا رۆيون و فەوتاون.

بەو ئاواتە كە بتوانىن باشتر لە رابردو شاعىران و نوسەرنامان بە خەلك بناسىنن خەلكىش زۆرتىر لە پىشو، بەو جۆرە كە حەقى خۆيە، قەدرىان بگرن و نەيەلن ھەر وا بى ناو و بى دەفتەر، لە بەين بچن و پاش نەمان و فەوتانىان، ناخ و ھەسەتەمان بۆ بىنئىتەو.

جا ئىستا چەند پارچەيىك لە شىعەرەكانى مامۇستاي نەخويندەوارمان «شامى» بە خەلكى پىش كەش ئەكەين.

ئەوئەى كە جىگايە لەيرەدا بگوتىزى، سىياسى زۆرە لە «كاك حسين مۇفتى»، كە بەراستى ئەگەر ئەو لەم كارەدا يارىدەى نەدەداين، دەبى بلىى نەدەكرا.

بە ئاواتىن لە ھەر كوى دەبى، سەادەتمند و سەر كەوتو بى.

وه کام که سرنیه گهردر چه رف تا سه
نه ده رویسم نه سولتانه و ئم که!

á ® ô 3 6 ě ě ç - ě ě ě ě ě

á ® ě - ě ě ě ç © í í ě ě ě ' í -

6 ç ě ě ç - ě ě ! ě ě ě ě ě ě ě

6 ç Ž Ó 5 ě ě ě ě ě ě ě ě ě

® ě - é í 6 ě ě ě ě ě ě ě ě ě

® ě < ě ç Ž ' x í ě ě ç Ž ô ç

á ě -3 é í â B í ě ě ě ě ě ě ě ě ě

á ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

î â ô ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

â ô ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

6 ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

6 ě ě / ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

â ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

â ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

â ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

â ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

ê ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

ê ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

é - Ž ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

é - • î ô ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

6 ç Ž • ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

6 ç Ž ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě ě

نه دوست یه‌ی رنگ نه یار غه‌م خوار
خیش و بیگانه له نوره‌ش بیزار

خیش و بیگانه لیش مه‌کهن دوری
سه‌ر وه‌لیش نیهن مهر وه مه‌جبوری

له‌و روزه ترسم یانه‌ی که ئه‌رز که‌م
له‌و ئاخ‌ر کاره گشت بای وه‌ری خوه‌م

یا ره‌ب! وه حورمه‌ت شاهه‌نشای شاهان
نگه‌هداری که‌ر وه بی په‌ناهان

په‌نام هه‌ر خه‌دی هه‌ر وه خوه‌ت قه‌سه‌م
وه زات بی عیب «مُحمَّد» قه‌سه‌م

وه ئال ئه‌با وه په‌نج ته‌ن قه‌سه‌م
وه ده‌ر وه قه‌له‌عی خیبه‌ر که‌ن قه‌سه‌م

وه شاه مه‌زلووم، تشنه له‌ب قه‌سه‌م
وه سه‌قای شو‌جای با ئه‌ده‌ب قه‌سه‌م

وه ئاه‌ بی که‌س خاروزار قه‌سه‌م
وه دیده‌ی وه‌ده‌ر انتظار قه‌سه‌م

وه سووز سینه‌و ئاه‌ سه‌رد قه‌سه‌م
وه شام تیره‌و رنج‌و ده‌رد قه‌سه‌م

وه ده‌رد په‌نه‌ان ده‌رده‌دار قه‌سه‌م
وه شه‌ر مه‌ندگی کولفه‌ت‌بار قه‌سه‌م

وه جیب خالی رنگ زرد قه‌سه‌م
وه شان ره‌نجبه‌ر پر وه گه‌رد قه‌سه‌م

وهر نهکهی دڵ سوۆز کی غهم خار مهن؟

کی وه بیماری پهرسدار مهن؟

مهريز بوم کام قهوم تیهیده دیارم؟

کام دڵ مهسوۆزد وه حال زارم؟

کام دوس یهه رهنگ کام فامیل کام کهم؟

کی پرسید ئهحوال شهخس تو هی دهس؟

له دونیا بهری وه گیان بیزارم

ئهجهل باو بوهرهم بچمه پهه کارم

دڵ وه زهمزهمهه زندگی سیره

ئهجهل ئیمشهو باو فهداشهو دیره

وای وه بهد بهختی داد وه ناکامی

دهرد دڵ فرهم کوتاکه «شامی»

ثابت بی وه من لهه روزگاره

ههر کهم دهرد خوهی وه خوهی دیاره

پاییز 1325

© î . é © Ž Ō ~ 3 • P ' Ž x í a ó • - © - © î ! • - î » ê ' Ž — a ç a ô ' î / 6 ā
- 3 • ê ~ Ō 3 æ ô è) í é © ® / ê ô ' , — Ž ô ç © • ö 2 Ě 3 ê ě Ì Ā - x â ê ' ê ~ 3 © î ŝ Ž

2 è 3 5 • 6 ' î 0 ' 2 è 3 æ ā ® 3 ® ' ® 3

2 è ~ ß © á © ® 4 ç æ ~ , ó î ŝ Ê ß Ž Á - •

î 6 ' î / 6 ā Ž Ō Ÿ 2 è 3 á ® 3 ® ' ì â 4 è 3

2 ç - ê ä ë 5 Ž Ó í - ' 3 Ý a 4 è 3 5 •

â Ž 3 í Ž —

کرانشینر

(1)

بهنده یه‌ی نه‌فهر کرانشینم
چو عزیز مردی دایم غه‌مینم
نه خار ج مه‌زه‌ب نه جو داس دینم
نهر دو عات گیراس بکهر نفرینم
شایه‌د له‌ی دونیا دیتر نه‌مینم
راحت بوم له‌ دس کرانشینی

چه‌بکهم له‌ دس کرانشینی؟

داد وه ههر کهرس بهم، حه‌قم نیه‌سینی

(2)

توای بزانی، سه‌گ وه حالم نه‌و
ئاسایش نه‌یرم، نه‌ روژو نه‌ شه‌و
صوب تا ئیواره هام له‌ ته‌ق و ده‌و
تا سه‌ر مانگ بای دو تیکه ئه‌سپه‌و
یا به‌م فروشم، یا نه‌مه‌ گره‌و
ئوشم کراکهم به‌ لکه‌ نه‌مینی

چه‌بکهم له‌ دس کرانشینی؟

داد وه ههر کهرس بهم، حه‌قم نیه‌سینی

(3)

ژنه‌م جار وکیش خوه‌م قاپچی ده‌رم
وه فصل ز مسان وه‌فر پاکه‌و کهرم
له‌ عه‌یش و عه‌زا چو سه‌ماورم
خوه‌یان چوو ئا‌غاو به‌نده نه‌و کهرم
نهر مه‌نیان نه‌که‌ی، دهنه‌ ناو سه‌رم
ئوشن: گوشت گه‌ ن نهر امان سینی

چه‌بکهم له‌ دس کرانشینی؟

داد وه ههر کهرس بهم، حه‌قم نیه‌سینی

(7)

زانی چهن نهفه هایمه یهه حسار؟
من ئوشم پهنجا، تو بوش: پهنجاو چوار
دریژو کوتا، کاردار و بی کار
سوب له خهو ههلسیت، له گوشهه حسار
بیس نهفه و ساس، تهک داسه دیوار
حهفده نهفتاوه نریاسه قهتار
بایهد یهه نهو بهت بلیت بسینی

چه بکه له دهس کرانشینی؟

داد وه ههس کهس بهم، حهقم نیهسینی

(8)

سهه شهو تا سوب ههس جیرهه دهه تید
مه شهه غولام چوت، ئوسا سهفه تید
که لای فهروخ خان له دینهو مر تید
ئوسا نه میرخان گهر د چوار خهه تید
مه رافه دیرن، ئهه دهه واز مینی

چه بکه له دهس کرانشینی؟

داد وه ههس کهس بهم، حهقم نیهسینی

(9)

بازوم وه غوسه بیهسه بال سهگ
ئیقبالم پهست تر وه ئیقبال سهگ
هاتم وهه دونیا من وه سال سهگ
ههس شهو نیه خهفم من وه قال سهگ
نسم شهو ئوشم: خواهش وه حال سهگ
نه کرامل دهید، نه پالتاو سینی

چه بکه له دهس کرانشینی؟

داد وه ههس کهس بهم، حهقم نیهسینی

(13)

بەس كە كر ادام لەى تەويلە چو خەر
عومر وە بەدبەختى ھاوردم وە سەر
بیماسە مونس چەن گرو بەشەر
لور لە لورسان كورد لە دینەومر
سنهیی و پاوهیی جافو كەمانگەر
كوردو لورو فارس، تورك قەزوینی

چەبكەم لە دەس كرانشینی؟

داد وە ھەر كەس بەم، حەقم نیەسینی

(14)

نە پەستو ناكەس، نە نادەر ویشم
شەر مەندە لە روی بیگانەو خویشم
نە كەس تیتە لام، نە لای كەس نیشم
خۆیان ھەر شەو چن، من كیشیک كیشم
ئەر دیر دەر واكەم، نەمنە ریشم
منیش رەگ نەیرم چو سیف زەمینی

چەبكەم لە دەس كرانشینی؟

داد وە ھەر كەس بەم، حەقم نیەسینی

(15)

یەى شەو دو نەفەر بینە میمانم
نیم ساعەت بیشتر لە بەرق سوزانم
سوب بینە ئاگر رشیانە گیانم
ئاغای صاحیو مال وە گەرد خانم
ئاو پاشینە بان تەپل ئامانم
ھەم لافە شپرە دریا وە شانم
وتن: تا غروب لەیردا نەمینی

چەبكەم لە دەس كرانشینی؟

داد وە ھەر كەس بەم، حەقم نیەسینی

(19)

ووت: چهن نهفهرین؟ ووتم: ده نهفهر
غهر له روبابهو عهمه مایهروهر
زوبهیدهو ملوک، نوسرته وکیشوهر
نیم تاج و تاجی، عهشیرهته و خاوهر
کوره بوچکله لهو خوههمو ژنی

چه بکهه له دهس کرانشینی؟

داد وه ههر کهس بهه، حهقم نیهسینی

(20)

چو پشی له شون بوی پیاز داغ
یهی ههفته کردم مأل وه مأل سوراخ
له «سهنگ مه عدن»، تا «چوار رای ئوجاخ»
«تیمچه» و «چه نانی»، تا «بهرز مدهماخ»
کهس وه پیم نهیات، یهی دانه ئوتاخ
وه دینت یهسه رهسم هاودینی؟!

چه بکهه له دهس کرانشینی؟

داد وه ههر کهس بهه، حهقم نیهسینی

(21)

یهی فهرشی داشتم، مینیسته جل شأل
باب پألان بی ئه رای یابو ئأل
چوار قیمهت خوی ههر داومه حومأل
ههفتهی یهی کوچه، چوار روژ وه یهی مأل
شانزده مأل گهر دیم وه عهرض یهی سأل
دوئیکه دامه ی شان عهلی ناغای ده لأل
ووتم: یهیش بفروش نیهتوام بمینی

چه بکهه له دهس کرانشینی؟

داد وه ههر کهس بهه، حهقم نیهسینی

(25)

نوتاقی گردم بی بہرق و بی ئہو
دہروپہیکہر خویرد، چواردیوار خرہو
داغی پیرم کرد کردمہ قولہو
روژ نیمہرو و ہلیم کردہ شہو
دی چہتوای و ہلیم؟ ناسمان کہو!
حق من تا حشر لہ لات بمینی

چہبکہم لہ دہس کرانشینی؟

داد وہ ہر کہس بہم، حقم نیہسینی

(26)

لہ پروژی ترسم ئہجہل بدہی زہنگ
عومرم تہمام بوت لہ دونیای دورہنگ
پنہان بوم لہ ژیر خشت و خاک و سہنگ
ژن ساحیومال وہ بیل و قولہنگ
قورہقور کونان، و ہقسہو جہفہنگ
بای کرایہی قہور لہ لیم بسینی

چہبکہم لہ دہس کرانشینی؟

داد وہ ہر کہس بہم، حقم نیہسینی

(27)

سہر مانگ وہ مانگ بایتہ دیارم
وہ بیل ہل کہنی سہنگ مہزارم
بکہی شکہنجہو زہجرو نازارم
بوشی کرا دہیت یا پاسبان بارم؟
منیش لہ ئلحد سہرم دہرارم
داد بکہم ہاوار، کہفہن کی سینی؟

چہبکہم لہ دہس کرانشینی؟

داد وہ ہر کہس بہم، حقم نیہسینی

داد ملهت ئیرانج وه دوکتور موسه دق

(1)

وه بهس که گهر دیم دهس و بان دهس
قورب ئه پرام نه مهن چو میوه ی نار هس
جو او سلام نیه شنوم له کهس
بیکار چو نیمه له ئیران فر هس
خو هس و حال هه ر کهس مریت، ناسو دهس

دوکتور موسه دق ته کلیمان چهس؟

(2)

نیمی له ملهت دوچار دهر دن
له سوب تا غوروب بیکار مه گهر دن
وه گوسنهی وینه ی زه عفران زهر دن
مهرد موبارز روز نه بهر دن
زه ئه پرای ئیوه و شه ر ئه پرای نیمه س؟

دوکتور موسه دق ته کلیمان چهس؟

(3)

نیمی له ملهت چو گای پهرواری
هه ر خوهن و خهفن له سمن کاری
نه دهر د جو فت خوهن نه دهر د باری
سه ر مهستن وه جام باده ی بی عاری
هه میشه ههفت رهنگ و سو فر ه شان ههس

دوکتور موسه دق ته کلیمان چهس؟

(8)

سه ماہہ حقوق پاسہبانِ ثار
نیہر مسید نیہدہی دہسِ تہلہب کار
مہر جورئہت دیرن بچنہ بازار
یہ چری ناغا، ئہو داد کہی سہرکار
دہس مایہ نہیریم حساوکہت بار
وہ دینت یہ رہسم نہقدو نسیہس

دوکتور موسہدق تہکلیمان چہس؟

(9)

ئہوزاع مہملہکہت دہر ہہم بہر ہہمہ
وینہی زولف یارپور پیچ و خہمہ
نیمی لہ ملہت دوچار غہمہ
رشتہی زندگی خہیلی موکہمہ
وہرنہ و ئاسان گیان مہدہن و دہس

دوکتور موسہدق تہکلیمان چہس؟

(10)

دہست و پای مہردم پیچاس و ہہم
گش و ہ کہساتی دوچارن و ہ غہم
لہ ہہر کہس پرسم ئوشی چہبکہم
وہ گیان شامی ہہر لہ کیسہ خوہم
من ئوشم بخوین تا ئہورہی کہ ہہس

دوکتور موسہدق تہکلیمان چہس؟

" Ê ë N È & Ò ' ō æ ê + Õ μ * æ * Ê + Ü

á • ® ô < • ê à ã á • ® ô
 á Ž / ê ě ê ě 5 - Ž ó í ů í
 á Ž • Ž / 5 ê ä ů ê ě - ê £ ê³ 5
 á Ž ä ý î³ î ä Ö ß ê š ů Ž ' Ø ō
 á • ® ô í • ® ô < © ® / © Ž ' Ž
 ± ê / - ê ë - Ž / í 5 ê / 5 - Ž
 ± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ³ ® ! ê ç æ ä ê ß

- í © 5 î " ' - í © 5 ê ó ê í ě - ê) 6
 - í ê — 5 í - ô è ô ä ê ç É • - í •
 - í ê Ÿ - î ! 5 ê ç Ž ä - © - ê 3
 - í ê • ê ç Ž ě ě ä ä ² à Ÿ ê ä
 ± ě x 5 ê ô — ê ç • î ý ê
 ± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ³ ® ! ê ç æ ä ê ß

î ' á Ž³ 5 ê ó á • ® ô < á
 î ' á Ž ě ě ě ě < ê ç 1 ê ' ê ç 6
 î ' á Ž • Ž / μ - ê Ó á Ž ' ê ě
 î ' á ü ó í ê) î / í Ž ç ê ß
 ± ® Ó 5 • - ê < - Ž / 5 ê 0 ' - Ž /
 ± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ³ ® ! ê ç æ ä ê ß

(4)

نهر ياد نهيرن دهوره ي شههر يوه
نان لوبيا بارينه نهزه
خور ما مهخوار دن له جياي شهكه
چوار نهفه شاد بين باقيتان پهكه
جهمعي مهواتن ساحه بى بى ههس

له من نهيرسن تهكليفمان چهس

(5)

يهقين گومان كهمن دوكتور با روسه
يا وه گهر د ملهت، نمرىكا دوسه
بيهوده ژهنن ئى تهپل و كوسه
خوا گهواهه دفاى ناموسه
ههركز گول گهچى نيوده نهتلهس

له من نهيرسن تهكليفمان چهس

(6)

يهى تهن پيرمهرد پاكوسه ليمم
نه موحتاح مال نه زهرو سيمم
پاكزادو حهق گو بى تهرس و بيمم
ئوستادم وهى تهور كهردهن تهعليمم
حهق كوشى نيهكهه تا ناخر نهفهس

له من نهيرسن تهكليفمان چهس

(7)

نهفت ملي كردم، مولكيش ملي بو
تاكهى ئى كاره ژيره جولى بو؟
روزگار وه كام تهوهكولى بو
حهسهن لات موحتاح حاجى قولى بو
نهر بوشى مردم بوشن وه تهوهس

له من نهيرسن تهكليفمان چهس

î ' ¶ ô / ® ô • î — • í 5 ê /

î ' ¶ ô ç í Ž ‹ í - § î ß á Ž ó - î ě

î ' ¶ ó í - ® ô ç • Ž ' • - ê § í

î ' ¶ ô • ê £ í 2 ç ê ' í © Ž ' á

± ® ô • 5 ^a ô 0) î ô ‹ ê

± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ ³ ® ! ê ç æ ã ê ß

æ ô ³ Ž Ů ³ 5 í - á Ž Ě - î x í •

æ ô) Ö ß ê § 5 ů ê ß æ ç

æ ô / á • ^a ó ê ã ê ß - • ° ë

æ ô ã - 5 © - - - § - © 1 -

± ê 3 ê ã 5 Ö ß ê § μ Ž ! 6 - ä ‹ î)

± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ ³ ® ! ê ç æ ã ê ß

- ê 4 — - Ž ĭ 5 Ž ! î ç ê ã

- ê — ŝ • ® ô ‹ - - ê ã ê ß î '

- ê ³ á Ž ' 5 - Ž ŝ ô ' í ê ³ ê

- ê Ó Ž / ê ß á ê — 5 ê ó á

± ê ' 6 ç • ® ô ŝ Ž ě ! 6 ê 0

± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ ³ ® ! ê ç æ ã ê ß

© Ž ' Ž ‹ Ō © ê ³ î ã ì á • ®

© • - Ž ‹ á ů î ĭ ì • ê à ã ê

© • © í ů © ê Ě á • î ó © ì é

© Ž ě - ê Ó ž ç - í © ® / Þ

± ê ' ŝ ĭ 6 ã ž ê / Ž — î / ® ~

± ê) á Ž ä Ô ô à / ê — æ ³ ® ! ê ç æ ã ê ß

باغبان باکه سروه‌فا نه‌که‌رده

بنام بی چوون جهاندارِ فەرد
موخبەر چه هەر کار ته‌بیب چه هەر دهر د

زاتەش بی زه‌وال لوتفەش بی پایان
خودایش وه خەلق عالم نمایان

لوتفەش نەر یار بود وه گەرد هەر کەس
غەرق بوو وه دهر یا به‌رنیه چوود وه دەس

مه‌ردم گووش بگ‌رین له‌ی به‌دبه‌ختی‌یه
دو نه‌فەر یه‌ی ر‌ه‌نگ له‌ ئیران نیه

وه قه‌ول «سعدی» پیر خردمه‌ند
«مادر ن‌زاده‌ست یه‌ی ر‌ه‌نگ دو فەر زه‌ند»

«حافظ» مه‌نویسود: «ر‌ه‌فیق کیمیاس»
نه‌مه‌یود وه ده‌ست تا دنیا بو‌نیاس

عارف وه‌ی دهر ده مه‌بود وه دهر ویش
راه‌ بی‌اوان مه‌گیرود وه پیش

هەر چه‌ن مه‌گه‌ردم مه‌که‌م جو‌ستوجو
دو نه‌فەر یه‌ی ر‌ه‌نگ په‌یدا نه‌مه‌بو

چ کاری دیرم دیرم وه کار عالم
بچم وه سهر وه‌قت داستان خوم

حه‌قا حه‌ق بر!! برای خاصی نید
ر‌ه‌فیق یه‌ی ر‌ه‌نگ حه‌ق‌شناسی نید

قوری نا ئومید یه‌ی گوشه‌ی مه‌نقل
وه نا ئومیدی گردوه به‌غل

چون موسا له تۆر مه‌کرد مونا‌جات
وه دهرگای یکتای قزی‌الحاجات

مه‌وات: یا یکتای جه‌لال جه‌لیل
نجات ده‌هنده‌ی مَرصلِ خلیل

وه شو‌عه‌ی ئاته‌ش بدر نجاتم
دیتر نه‌مه‌ندن ئاه وه بساتم

وه تاب ئاته‌ش من مه‌یوم وه جوش
چای جو‌شیده که‌س نه‌مه‌که‌ی نوش

یا یکتای بی چون! حی لا مه‌کان!
شهر مه‌نده‌م مه‌که‌ر وه رۆی مه‌هان

ته‌نم چون زندان رو که‌ردن وه‌به‌ند
یا ره‌ب ئی جه‌وره بکیشم تا چه‌ند؟

ته‌ن مو‌بته‌لای روح، روح مو‌بتلای غه‌م
یا ره‌ب ته‌ن و رۆح جو‌داکه‌ر وه هه‌م

له‌عه‌ت وه‌و که‌سه من کرده قوری
ئه‌رای پای مه‌نقل بعضی وافوری

مه‌که‌ر سه‌بر من سه‌بر ئه‌یوبه‌ن؟

زندگی وه‌ی ته‌ور ئه‌رای چه‌م خو‌به‌ن؟

چای دیر دهم کردود ئه لئساد وه قین

منو چوار اسکان کوتاده زهمین

من دهسته م خویرد بی، استکان شکیاد

قاشوق چای خوهری ههفت ههشت دوشمین داد

سینی وهت: قاشوق! یه نانه جیمه

مهرحوم گهورای شابابای دیمه

یه کور مهرحوم حاجی هاته مه

سهه پارچه مولک داشت هم وهتیاد کهمه

وه ناو مولک خوهری بیه خاک شوخم

تهرهکتور پاشی وه بان سینه ی توخم

چهل سال تهمامه هامه ئی ماله

رؤحم دی خهستهس وهی قرم و قاله

بان گلان خاسه سالی سی ساعهت

کاریک ئه نجام دهید چوود خهفید راحت

دیتر کهس نهیری کاری وه کارهش

وه خاب شیرین نیه کهن بیدارهش

ئی قاله رهسی وه گوش بان گلان

وه تاب و تعجیل هاته لیو بان

داد کرد: نهی قوری! بی عهقل و شعور

ئهبله ی بی کهمال له معرفهت دور

â • ® ô ‹ é í ê ã ‘ © - • í î -
â • ® ó í ¶ ó © - ê / î — ì 6 ‘ â

6 ‹ Ž) í 5 © ® / © Ž ~ Ě î ã
6 ‹ • ^a 3 5 Ž ³ Ž Ě á © - ê ã

- ê ã ê / 5 © ê ã á ê § ì í î ‘ ® ô !
- î § â Ž × î ³ 5 - ê “ ³ ê ã í

â ð ‘ 5 ê æ ã ß ŷ Ž ð ¼ ì
â ô ‘ î ë Ž ‹ 5 Ž ç ê ! 2 è ý ê !

6 ‘ © í ê ä ,) - ê ³ - • - ° ‘ ê ³ á é
6 ‘ © î ä ð ã â Ž ~ ý î ³ 1 ¼ “ ã 5

5 - Ž • © - ê ã ð Ž Ž ŷ î .
5 - • í ê ³ í ® ô — 5 ê Ø ‘ Ž ³

- • - ê ë ê ß 6 / ê ó á ê ô ‘ í
- • í ê ð ê © ™ ! ð ê ð ã í © í

~ ê . ® § Ž ‹ ® ô ! ì ê ä ô ‘
~ ê ³ © ê ô ‘ â ã ð ‘ ç â ž ý ž)

â ç ü 3 â Ž ‘ æ ã û Ž ³ © é
â ç Ž ‘ í ê ß â ž ‘ ô 5 ç ð á ê ë

© - ê ã Ž ç © Ž ë - ê Ó - î É
© - í Ž ‹ - ê ‘ á ê , ó - © û î Ó

فه هادِ فغور، بی یه خونی من
من کهر د وه فه دای قهدو بالای ژن

فه هاد خونی من شیرین خونی نهو
وهی تهوور بازی کرد نه قشهی شا خسرو

من سهنگ ریزه ی تیشه ی فه هادم
نهو روزگاره خاس هاله یادم

بیمه سه د پاره هه ر پاره ی وه جای
هیج موسلمانی چوو من وه پی نای

به عده ز گفتگوی قوری و بان گلان
بچم وه سه ر وهقت باقی داستان

بچم وه سه ر وهقت داستانه کم
وه سه ر بهد عهدی دو مهمانه کم

نهو هل ئه رز کردم من دهرویش وارم
ته عارف وه دوس کُفره له کارم

دوم یه ی نهفه ر فرمانبردارم
خجالت کیشم اسم پوئل بارم

دو شهو بان یهک شهوی پهنج تومهن
دامه شهو چهره ده پانزه شهو مهن

له ناو پاکهت بی له تاچه ی ئوتاق
بشنو له جهفای موش قور مساق

â ç Ž ä ě î ä ê ô ' . ô . î ä (

â ç • - 5 í Ž ç ê ç á ç © ® 3

- ê) - ê £ ê³ í) í © ® / á -

- ê "³ ê ä 5 • ~ æ / 6 ©, © / Ý

í © - Ž ä . å • © å • © þ ô Ÿ Ž

í © - • î § 5 ê / ° ĩ ê ä î ~ . î ë 5 é

6 ç • - ê ô ç º ô ç í ê ô ç μ º ó ©

6 ç Ž ' í î ~ , ç - î — - Ž ç

á Ž ä ê £ 5 Ž ! 2 ç ê ž ž ç 6 4

á • © ® 6 64 ' , 3³ © Ž

å • 5 ê ‹ í Ž ç ê ß á © ® / •

å Ž ' ê — Ž ë â ô ß í ê ó

á © - ê ä 5 © ê ç í â ç Ž 0

á © - ê 4 ' å • í Ž — 5 • ~ ê ‹

å Ž ' ê — Ž ë μ • © ê³ í

å Ž § å ê³ ê ý Ž) - î Ÿ æ ó ê / á

- Ž ô Ÿ £ 6³ ě í - ê Ě ê³ ê ä ó

- Ž ô ! 6 — ê Ô ý î / 5 • ~ ê ‹

± ê / í 5 ê / ê ç í - • 6 ~ ž ž ' ©

± ê ' í ê ô ' 6 3 - ê ä ì î ' - § ê ' © é

ئهوسا که من بيم وه شاخه‌ی درمخت
فهرمان رهوا بيم چوو سولتان وه تهخت

من وه لابه‌لای بهرگِ خوهمش منظر
چوو کودک له بان دامان مادهر

شهب نهم شهب مه‌داد ئاب وه روخسارم
نسيم پاک مه‌کهر د گهر دو غوبارم

سه‌ههر وه نه‌غمه‌ی مُرغ خوش ئاواز
سه‌با مه‌جونباد گه‌هوارم وه ناز

لاله‌ی سوپا خیر سه‌هراو کوه و دهر
وه فهرش ديبا پوشا سه‌راسهر

گولان سه‌ف کيشاون له اطرافِ جو
ههر گولِی رهنگی ههر رهنگی يهک بو

خار وينه‌ی سه‌رباز سوپای پياده
سه‌ر تا سه‌ر گرتو اطراف جاده

بو عطر گول سورخ غونجه‌ی نه‌شکوفته
نه‌غمه‌ی رهوان به‌خش مُرغ ناشفته

چون سوپای بيژن خار دامان گير
په‌ی ره‌زم خه‌زان تيز مه‌کهر دهن تير

شبنم مه‌زانست ره‌سم روزگار
په‌ی به‌د به‌ختی من مه‌گر ياد وه زار

© - í - ê ! - Ž ç 5 ê ‹ - Ž ç ê ‹

© - ê / ê ç Ž Ó í ± ê / Ž

á ê ě Ž ě ê ß í — 5 ê è ó í

á ê ô ç á Ž , ô ß ê ß 5 - Ž

5 ê ! - © 5 ê ! í ô ã 2 ç - - Ó

5 ê ' Ž — á • © Ž ' ê ß ê ĩ

í Ž ' í ° ô Ó ê / - í © ů í 3

í • - ŝ Ó © í í í ' á í ŝ ® !

Õ ê ä ě í ê ě Ÿ © í ° ô Ó ê /

Õ - ê Ë 5 ê , ô . í 5 ê / - è

á ê ³ ě í - í 3 5 • í - ê ‹ í ž ç

á ê) í â ó © - ê ó í - ê ó • í â

í ' μ í ŝ í ® — ê Ë μ í ŝ ž ç - Ž

í ä ô ß ě • í í - - Ž ç ê ‹ μ • © 5 ê

â ô ' - • © 5 ê ŝ Ž . í í — 5

â ô ' - • - ê × - ě ' â í í ä Ž ~ ý í ³ í

6 ' - Ž ³ 5 ê ä ĩ ê ç í ê , ô ã

6 ' - Ž ç í ê ä • ® / 5 ê ~ Ô .

6 ' - - ž ç ' . 6 í ě ě ě ³

6 ' - - Ž £ â ó • © â ã - ê '

نهسیم داده پیم وه یادگاری
عهتری نمونهی مشک تاتاری

من وه یادگار نهسیم دوسم
ههنوز بوی عهتر مهیو جه پوسم

یهی روز بهدبهختی هاته دیارم
باغبان پیر کهفته هاوارم

دهر دهم فهрман داد صندوق ئوردن
منیش وینهی تو بی چاره کردن

منیش وینهی تو کهفته ئهمار
حاشا له وهفاو رهسم روزگار

یه له بهار بی، بشنو له پائیز
بشنو له دونیای دون غهم ئهنگیز

چهمهن بعد از گۆل بهسکی زاری کرد
سهبزی روخسار هس عوض بی وه زهر د

حمله برد وه باغ باد غارت گهر
رهنگ نهمن له رۆی سهرو سنهوبهر

بهرگی سهبز نهمن پهی ریختهی قهسهم
وه شاخ گۆل سورخ بولبول مهکهر د رهم

عاشق و معشوق یهک یهک چین وه دهم
بولبول کهفته تون گۆل کهفته تهوس

دریاده قهساو، گاو رهنج بی وهر
خوهردمهن پهی یابو، بارکیشان پهی خهر

سهحرا بی لهزهت باغ بی سه‌رپهرهس
رودخانه وینه‌ی مهریز بی کهس

خهرگوش باغبان روبا ساو باغ
شه‌غال شهو تا سوب داد مه‌کرد وه داغ

سدای زیل و بهم بانگ نوشانوش
له تهر ف بستان کوتابی وه گوش

به‌ده‌ل مه‌جنونان لیلی گوم که‌رده
که‌شکی فهر هادان پهی شیرین مه‌رده

جه‌له‌ب وامقان گوم که‌رده‌ی عوزرا
ههر کام ده مه‌عشوق ویشان بین جودا

نه‌سیم تهنها مهن له کوه‌ساران
گول وه گول مه‌گه‌شت جای به‌زم یاران

سه‌ر گه‌شته وینه‌ی مه‌جنون مه‌که‌رد گه‌شت
دیار وه دیار سه‌حرا و کوه و ده‌شت

ثابت بی وه‌بیش دو رهنگهن دنیا
جوز موشتی اشغال نه‌مه‌ندن وه جا

پوس چنجه‌ی که‌دو فنوق و پسته
چوپنبه و پاکه‌ت بوتری شکسته

له ههر ته به قهه چهن بهد و بی جا

ئهوان وه نه سیم نه سیم وه دنیا

سوم هاته مال ته به قهه ئیمه

وهت وه مهز ههیم ههر ئیه ره جیمه

کهم کهم وارد بی وه بهنده مه نزل

یهک ئوتاقی دی ساخت چینه و گل

ئوتاق دو دهر شهش، مه خرو بهو نمناک

تاریک به وینه ی زندان «ضحاک»

نه سیم نگا کهرد وه وضع بهنده

گرده مه ده سگاو مه سخهره و خهنده

یهی جوفت ده سگیره ی وه کار نه کهفتی

یهی دانه کهف گیر سألله ها خهفتی

یهی ده سته ی گوش کو، خهسته ی گوشت گاو

چوار جام روحین یه ی سطل جا ئاو

لافه کهه ی «شامی» فصل تاوسان

وه ناو سه وه ته بایهس بو هیده ی بان

تاوسان 1337

سه‌د هزار ئه‌فسوس که بر دم سه‌د هزار حسره‌ت وه گور
باعث به‌دبه‌ختی من چه‌رخ من دون و چه‌تر که‌و

شیر نو بایه‌د وه ژست و ناز مه‌خسوسی خو‌ه‌نی
ئه‌ر وه مه‌ردانه خو‌هنیده‌ی حه‌رف موفته‌و ناحه‌سه‌و

شیر نو کوه‌نه وه یادم بر د، نیه‌زانم چاره چه‌س
قصه‌یی بی مه‌غز بعضی مه‌غز «شامی» کرد خره‌و

ز مسان 1340

زهر ف ماس تيرم دو ههفته مينيت
ٺاو نيشاسته ڪهسي نيهسينيت

ٺهر پنجاي ٺهر اي موشتري ڪيشم
بهيدهي مال و تيهي نهمينه ريشم

دو اي مهر افهو داواو توسهري
ڪهم ڪهم ڪار ڪيشيت وه ڪه لانتري

ديم بهقال بوور دهسم دهيده شهر
ڪهيدمه ڪهو تر قهيجي بال و پهر

بي جور مو تهقسير عوزرو بههانه
شاپهرم ڪيشن ڪهنمه لانه

وهم رون توام، رون خاترجهم
ٺهر دير ي بيهپيم گيان خوهت قهسم

بهقال گورجهو بي ٺهو ل ڪاري ڪرد
دهس چھپ هاورد دهس راسم گرد

ماشه لا وهزور مهشه ي ٺهليهسڪر
وه ٺهو ل تهڪان ڪيشادهمه وهر

پهنجهم جور تهسبيه پهنشش دهور شمارد
سي «تو بمر ي»، چوارده قهسم خوارد

وهم: خوهم عهشاپر چهڪيده ي ڪوردم
ده مهن رون له مال خالوم هاوردم

á ê Ÿ ® — ž š á í ~ ì ü š • ©

á í š á + © ý ž š š í ž ³ ©

á © ® ' 6 ç ê © ä ô ê • ž — ê 0

á © ê 3 ê ç © • ® ô (ä ë — © ê

© ® / Ò ó - ž í ê ç á í ~ ê ê ž ³ í ©

© ® ' á - ê ³ ê ß ° ĩ ê ä - ž / -

â ô ç á ê ä í — µ ê • í í^a ç ê)

â ê ð ' ž ç ê ! ž ž ž ž — í š

á © - • í š ß 6 ç ß í á © ® / 5

á © - ž ä • 5 • ~ ê < â ô ç í á

û ž µ • í š í 6 ß í á) ê © ž - - ê

û ž ä ê ä © - í ž ë á í ~ í © -

í ž — í ž ç í á^a ç ž •

í • ® š 5 à ç š ä ó ©

ê ~ Ó - - © 6 š ž ž ô ž / - ê ³

ê ~ ç ê ç í í ' á © ® / á ž ä

° ä ó ® ! á ž ' ê ß ì í ž

° ä ® x í 2 ç - µ í š æ ó - ê ! 5

á • í ä ž ' ê ä ž ô ç • í ý ê ë

á ž ' ê ~ ó ž ' í ~ š í á ç í

تاوه ههل گردم بهر هو ناو ههسار
گن گن لهی ههلوا دامه قهی دیوار

ههمسایهیل و هتن: «شامی» شیت بیه
و هتم: نه مهردم به بهدبهختی به

پولم ههرا مه به بایهس بر شیت
ئه بهشی بکهه، مر دیهکان کوشیت

به رون کهلهو رون نهواتی به
سیف نیمریکایی! گهردی قاتی به

دامه قهی دیوار مالهیک هاوردم
تا قنمای ناو هراس بهن کهشی کردم

ئی قاله رهسی وه گووش ساهیومال
هاته ناو ههسار کردهی قرم و قال

ژن صاحیو مال، وه مال هاته دهیشت
وه تو چ پنهان مردگ ئهرا مهیشت

ئهو هه دوشمین دات، من دهنگ نهکردم
ئاخر مهجبور بیم ناو باوکی بردم

تا بهی دوشمین دام، ههه پیاو ههه ژن
چو سهگ ههلامات هاوردن پهی من

پیا هاته وهر، ژنه کهفته پشت
چنگ نانه حهلقم وه زیلهو وه مشت

مه‌رزیه‌و مه‌هوه‌ش مه‌هه‌ین و مه‌هه‌ناز
شه‌ره‌و شه‌راه شه‌هه‌ین و شه‌ه‌ناز

آمنه و ملوک آسیه‌و اقدس
زولف یه‌ک تری پیچانون وه ده‌س

تابان وه تا کهوش جیران وه جارو
لیلا وه له‌قه‌و گول بانوو وه چو

کیشوهر وه کوچک داده‌ه‌لی خان
یه‌ی ره‌دیف دنان ئاریه‌ی شکان

خه‌نه لیردا بی‌ه‌سه‌ن سیول قه‌و
وه‌سیله‌ی عه‌باس نه‌قش به‌ساوه‌زه‌و

دو‌زه‌رع وه یه‌ی زه‌رع زه‌مین فهرش کردو
چمان له‌شی بی‌سی‌روژ پیش‌مردو

زه‌مین فهرش کردو چوو‌قالی کولپای
گاه‌ی غه‌ش مه‌کرد گانگا مه‌وات ئای

مه‌هوه‌ش مه‌دهوش بی، قه‌مه‌رتاج غه‌ش کرد
نصرت خوه‌ی هه‌لاک له‌بان له‌ش کرد

چهن شیشه‌ی ماتیک له‌هه‌نگام جه‌نگ
رشیاوو شکیاو زه‌مین کردو ره‌نگ

خاک نه‌و زه‌ووه وه عه‌قل به‌نده
خاک خانمه‌یل ئاره‌زوو مه‌نده

وَلَمْ كِه

په‌ریشانم په‌ریشانم وَلَمْ كِه
دوچار دهر د پنهانم ، وَلَمْ كِه!
وه دهر دم ئاشنا کردی نه‌کردی
سته‌مگهر فکر دهر مانم ، وَلَمْ كِه!
وَلَمْ كِه كه تا نه‌هویت كهس په‌ی وه دهر دم
دو سئ روژی كه مهمانم، وَلَمْ كِه!
نه‌گرت كهس ده‌عه‌تم خوه‌م بیمه‌ مهمان
وه كار خوه‌م په‌شیمانم، وَلَمْ كِه!
حه‌مامه ئی سرای سهر دو گهر مه
بساو کیسه‌یی وه ناو شانم، وَلَمْ كِه!
نه ساخت من وه فوولاده نه وه سه‌نگ
هه‌ف هه‌شت ده تیکه سوقانم، وَلَمْ كِه!
ته‌نم زانم نه‌سیب مور و ماره
نه مورم نه «سُلیمانم»، وَلَمْ كِه!
وه کام كهس نیه‌گهر دد چه‌رخ تا سهر
نه دهر ویشم نه سولتانم، وَلَمْ كِه!
وه واویلائی دل هه‌ر شه‌و ره‌وانه
سرشك غه‌م وه دامانم، وَلَمْ كِه!
خه‌رابم کرد خه‌رابات خه‌یالت
وه ده‌ست چوود عه‌قل و ئیمانم، وَلَمْ كِه!

خاو غم‌فدەت

دنانم ژان کرد پهی ده‌وای دنان
سه‌ر خوه‌م هه‌ل گ‌ردم و ه‌رو خیاوان
دوست وه و هخت ته‌نگ مه‌که‌ی یاد دوس
له «ابرایم ئاباد» چیم و ه‌ره‌و «سیروس»
له «سئ‌رای سیروس» دنان سازیگ هه‌س
ئه‌و دنان سازه‌ ره‌فیک به‌نده‌س
و ه‌تم چمه‌ لای ئاغای موسه‌نن
بیه‌م ده‌ر باری دنام له‌ بن
هه‌م ریش هه‌م قه‌یچی ده‌مه‌ ده‌س خوه‌ی
توای بکیشی یا پیری بکه‌ی
چون ره‌سیم وه‌ سه‌ر «سئ‌رای سار او ه‌گ»
جه‌م بین یه‌ی عده‌ی جوان بی ره‌گ
یازده‌ نه‌فه‌ر بین، هه‌ر یازده‌ی خومار
گشت وه‌ خوماری ته‌ک داونه‌ دیوار
هه‌ر یازده‌ی خومار هه‌ر یازده‌ی په‌که‌ر
گشت وه‌ په‌که‌ری سینه‌ دانه‌ خوه‌ر
له‌وره‌ ایرج دیم کور یارو عه‌تار
له‌ بالاخانه‌ گه‌رت خستونه‌ی خوار

«ئەفلاتون» وه دەرد بی دەوات، ماته

«لُقمان» منتظر ره ی «سُقرا ته»

هەر چەن بنیشن هەرچی بکەن شهۆر

نتیجەت نوسن ئاخر ئەر ای قهۆر

رولە! چەت بو شم؟ چەت بارم وه یاد؟

رەنجت بی وەر بوو، رەنجم دا یده باد

بایهۆ تهشت مس، قاوله مهۆ قازان

گشتی فرەتی دەنگم ناتە بان

قهیچی و گاز ئهنبور، دەس تیشهۆ قەن شکن

یهی تیکه ئهسپاۆ نهیشتید ئەر ای من

قیچی له تاچه ناخن وه پی گرد

تا قافل کردم قهیچی گه چ برد

ئەفسوس پهی رەنجی من کیشام یهی عومر

ناوت حوسین نام، ئەر ا بیده شمر؟!

هەر سات چو گاپیر چنگ نهیده ههلقم

توای وه چهقو دەراری ههلقم

نیهزام کوو بچم، روو وه کی بارم

ههمسایه یچ نیهکهی گوش وه هاوارم

گوش ههمسایه یچ وه قالم پیره

مهولا نابود کهی ئی باو کو کوره

چه‌پکه‌گول (شامی، کرماشانی) /
حه‌ساو: حه‌وش. (حباط)

کوکردنه‌وه و چاپ: ماموستا هه‌ژار /
راگه: ریگه، ریه. (راه)

خاتر جه‌م: بی ده‌غل، دلنیا. (مطمئن، خالص)

رشاندن: رژاندن. (ریختن)

خاو: خه‌و. (خواب)

رشیان: رژیان، رژان. (ریختن «لازم»)

خسته‌ده: خستی. (انداخت)

ره‌سی: گه‌یی، گه‌یشت. (رسید)

خوه‌ده: خوهت، خوت. (خودت)

ریخ: ریخ، خیز. (ریگ)

خوه‌نی: بخوینی. (بخوانی)

زه‌وو: زه‌وین، عمرز. (زمین)

خوه‌نینه‌ی: نه‌ی خوینن، ده‌ی خوینن. (می خوانند)

ژان: نیش. (درد)

خویرد: ورد، شکیاگ، شکاو. (خرد، شکسته)

سفور: سپور، گه‌سک دهر. (رفتگر)

خه‌رگ: هه‌رگ، گل، قور. (گل)

سمن کاری: جیگای به‌سمنت (سیمان) دروست کراو. (بنای سیمانی)

خه‌س: هه‌س، خه‌ست. (غلیظ)

سوقان: پئشه، نیشک. (استخوان)

خه‌نه: 1. گیایه‌که له سه‌ری ده‌گرن، 2. که‌نن، پی که‌نن. (1. حنا، 2. خنده)

سه‌دای بایده‌بان: ده‌نگی دهر بی، ده‌نگ به‌رز کاته‌وه. (صدایش در بیاد)

خه‌یت: ده‌یخا، نه‌یخا. (می اندازد)

سه‌ه‌ه‌رز: بی‌شهرم. (هرزه)

داده: دای له: (زد به)

سلیقه: زیله، شه‌پلا‌عه. (سیلی)

داه: سه‌قف سه‌ر تهنور نانو‌اخانه. (سقف سر تنور نانوایی)

سینی: 1. سینی، که‌شف، 2. ئه‌سینی، ده‌کری (1. ظرف سینی، 2. می خرد)

داشتو: ببییت، بتویت. (داشته باشد)

سیول: سمیل. (سیبل)

دیریاد: دریا، درا. (پاره شد)

فهرتن: فروشتن. (فروختن)

دنان: ددان، دیانگ. (دندان)

فهراق: دور که‌وتنه‌وه له یه‌ک. (دوری)

دوه شه‌و: دویتسه‌و، شه‌وی پیشو. (دیشب)

دویت: کچ، که‌نیشک. (دختر)

قافل: بی ناگا، بی خه‌بر. (غافل)

ده‌ساو: ده‌سکار، ده‌ستاو، ده‌سکار. (دستکار)

قرم و قال: هه‌روا جه‌نجال. (همه‌ه و شلو‌غی)

ده‌له‌ک: ده‌س پیوه‌نان. (هل دادن)

قورب: نابرو، نیحتوبار. (ارزش، اعتبار)

ده‌یشت: دهر مو، دهر موه. (بیرون)

قه‌و: قوت، قنج. (برآمده)

دیتر: نیتر. (دیگر)

دیرم: هه‌سم، هه‌مه. (دارم)

چهپکهگۆل (شامی «کرماشانی»)
وهگهرد: له تهک، له گهڵ. (با، همراه)

وهی: له ئهم، له بهر ئهم. (از این)

وینهی: وهک، و مکو. (مانند)

هایمه: هاین له. (هستیم)

هوج: هیج. (هیچ)

ههسار: ههوش. (حیاط)

ههلامات: ههلمهت. (حمله، یورش)

یه: ئهمه. (این)

یهسه: 1. خهریکه، ومخته؛ 2. ئهمسه. (1. نزدیک است؛ 2. این است)

یهی: دانیک، دانج، یهکتیک. (یکی)

بۆ بهرچا و پرونی

ئهو خۆنهره بهرزانهی که ئهسلی کتێبهکهران نهديينت، رهنگه رمخهران له سهر رينوسي ئهم کتێبه ههينت.

ئهسلی کتێبهکه ههه بهم چشنهيه و بهم جوهره له چاپ دراوه و ئيمه ههچ دهسکار بيگمان له رينوسهکهی نهکردو باشتر وايه ئيوهيش ئهسلی کتێبهکه چاوی کن.